

FTAXP 06.01
ӘОЖ 336.025 (075.5)

<https://doi.org/10.46914/1562-2959-2020-1-4-147-153>

К.К. МАМУТОВА,¹

Э.ғ.к., доцент.

А.Б. АЙДАРОВА,¹

Э.ғ.к., қауымдастырылған профессор
(доцент).

Г.Е. МАУЛЕНКУЛОВА,¹

Э.ғ.к., доцент.

М. Әуезов атындағы Оңтүстік
Қазақстан университеті¹

МЕМЛЕКЕТТІК ҚАРЖЫНЫ БАҚЫЛАУ ЖҮЙЕСІНІҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ МЕН ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Аңдатпа

Мемлекеттің қаржыны бақылау жүйесі – мемлекеттік биліктің ажырамас атрибуты. Оның тиімділігін арттыру қаржы, бюджет және салық тәртібін нығайтуға ықпал ететін болады. Күрделі проблемаларды шешу және дамудың перспективалық бағыттарын айқындау арқылы мемлекеттің қаржыға бақылау жүргізудің пәрменді жүйесін қалыптастыру – еліміздің өзекті міндеті. Мемлекет қызметінің кез келген бағыты болашақтағы мақсатты атқарудағы іске асырылуы қажет міндеттер негізінде қалыптастырылады. Бюджеттің толық, сондай-ақ уақытында атқарылуын қамтамасыз етуде Қаржы министрлігі бюджетті жоспарлау мен атқарудың сапасын арттыру, бюджеттің атқарылуы мен мемлекеттік мекемелердің шоттарына қазынашылық қызмет көрсету, мемлекеттен сатып алу үрдістерін оңтайландыру және тиімділігін арттыру, сондай-ақ мемлекеттің бюджеттік қаржысын қолдану кезінде қаржылық бұзушылықтардың алдын алу бойынша жұмыс жүргізуде. Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Ішкі мемлекеттік аудит комитеті орталық атқарушы органның құзыреті шегінде іштей қаржыны бақылаушы сферасындағы қызметтерді іске асыратын ведомство болумен қатар, Қазақстан Республикасының заңдары негізінде республика және жергілікті деңгейдегі бюджет қаржыларының қолданылуын бақылаумен айналысады. Бұдан басқа, Комитет өз қызметінде Тұңғыш Елбасы Жолдауын жүзеге асыру үшін бөлінетін бюджеттік қаржыларды мақсатқа сай және тиімді қолданылуына ерекше назар аударады. Қорытындылай келе, бюджет қаржысын қолданудың нәтижесі және тиімді болуын қамтамасыз ету, олардың тиімсіз пайдаланылуына жол бермеу мақсатында ҚР ҚМ Қаржылық бақылау комитетінің қызметі іштегі мемлекеттің қаржыға бақылау жүргізудің тиімді жақтарын одан әрі арттыру және басқа органдармен өзара әрекет етумен оны жүргізу әдістерін жетілдіру жолымен бюджет мүдделерін қорғауға бағытталады.

Тірек сөздер: қаржы, қаржылық бақылау, бюджетті жоспарлау, қазынашылық қызмет көрсету, бюджет қаражаты, бақылаудың нәтижелілігі.

Мемлекеттің қаржыны бақылау жүйесі мемлекеттік биліктің ажырамас атрибуты болып табылады. Оның тиімділігін арттыру қаржы, бюджет және салық тәртібін нығайтуға ықпал ететін болады. Күрделі проблемаларды шешу және дамудың перспективалық бағыттарын айқындау арқылы мемлекеттің қаржыны бақылаудағы пәрменді жүйесін қалыптастыру – біздің еліміздің өзекті міндеті [1].

Мемлекет қызметінің кез келген бағыты қойылған мақсаттарға жету үшін іске асырылуы қажет міндеттерге сүйене отырып қалыптастырылады. Осы мақсаттарды орындау үшін мемлекеттің қаржыны бақылаудың алдына мынадай міндеттер қойылады.

1. Бақылаудың республикалық деңгейдегі және жергілікті деңгейдегі бюджеттердің атқарылуы саласындағы заңнаманы, қаржылық және бюджеттік пәндерді сақтауын қамтамасыз ету.

2. Мемлекет дамуының стратегиялық маңызды бағыттарын бақылау іс-шараларымен және бақылау объектілерінің барынша ықтимал санын қамту.

3. Мемлекеттік қаражаттың заңды, нысаналы және негізделген пайдаланылуын, сондай-ақ заңсыз, негізсіз немесе белгіленген мақсаты бойынша жұмсалған ақша қаражатының ел бюджетіне келтірілуін қамтамасыз ету.

4. Қазақстанның бюджеттік және өзге де заңдардың бұзушыларға әкімшілік сипаттағы шараларды және қылмыстық санкцияларды қолдану.

5. Әлемдік үрдістерге сәйкес Қазақстан мемлекетінің қаржылық бақылауын жетілдіру [2].

Айта кету керек, мемлекеттің қаржыны бақылау түрлері сырттан және іштен бақылау болып бөлінеді. 1-ші кестеге сәйкес сырттан бақылау жүргізуді Республикалық бюджетті атқаруды бақылайтын есеп комитеті мен мәслихаттардың тексеру комиссиялары, ал іштегі бақылау жүргізуді – Үкімет өкілеттік берген іштен бақылау жүргізетін орган және іштен бақылау жүргізу қызметі жүзеге асыратындығын байқауға болады.

Кесте 1 – Мемлекеттің қаржыны бақылау түрлері

Деңгейі	Сырттан мемлекеттің қаржыны бақылауы	Іштей мемлекеттің қаржыны бақылауы
Республикалық деңгейде	Республикадағы бюджетті атқаруына бақылау жүргізетін есеп комитеті	орталық мемлекеттік органдардың іштей бақылау және іштей бақылау қызметтері жөніндегі Үкімет өкілеттік берген орган
Жергілікті деңгейде	Мәслихаттарының тексеру комиссиялары	Іштей бақылау жөніндегі Үкімет өкілеттік берген органдардың және облыстық бюджеттен, Республикалық маңызы бар қаланың, астананың бюджеттерінен қаржыландырылатын атқарушы органдардың іштей бақылау қызметі

Мемлекеттің қаржыны бақылауды жүргізетін жүйенің құрылымы.

1. Республикалық бюджетті атқаруға бақылау жүргізу жөніндегі есеп комитеті.
2. Мәслихаттардың тексеруші комиссиялары.
3. Қазақстан Республикасының Үкіметі өкілеттік берген іштей бақылау жүргізу жөніндегі орган.
4. Орталық мемлекеттік органдардың іштей бақылаушы қызметтері.
5. Облыстық бюджет тарапынан, Республикалық маңызы бар қала, астана қаласының бюджеттерінен қаржыландырылған орындаушы органдардың іштей бақылау жүргізу қызметтері [3].

Бюджеттің толық және дер кезінде орындауда Қаржы министрлігі бюджетті жоспарлау мен атқарудың сапасын арттыру, бюджеттің атқарылуы мен мемлекеттік мекемелердің шоттарына қазынашылық қызмет көрсету, мемлекеттен сатып алудың процестерін оңтайландыру және тиімділігін арттыру, сонымен қатар мемлекеттің бюджетіндегі қаржыларын қолданудағы қаржылық бұзушылықтардың алдын алу бойынша жұмыс жүргізуде.

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Ішкі мемлекеттік аудит комитеті орталық атқарушы органның құзыреті шегінде іштей қаржыны бақылаушы сферасындағы қызметтерді іске асыратын ведомство болумен қатар, Қазақстан Республикасының заңдары негізінде республика және жергілікті деңгейдегі бюджет қаржыларының қолданылуын бақылаумен айналысады. Бұдан басқа, Комитет өз қызметінде Тұңғыш Елбасы Жолдауын жүзеге асыру үшін бөлінетін бюджеттік қаржыларды мақсатқа сай және тиімді қолданылуына ерекше назар аударады.

Тұңғыш Елбасы Жолдауын жүзеге асыру жөніндегі жалпы халықтық жоспарға сәйкес мұндай бақылауды ҚР Бас прокуратурасы және республика деңгейіндегі бюджетті орындауға бақылау жүргізу жөніндегі есеп комитеті жүзеге асырады. Өз кезегінде, Комитет Тұңғыш Елбасының Жолдауын орындау шеңберінде іске асырылатын, ағымдағы жылдың бірінші жартыжылдығында «Жұмыспен қамтамасыз ету–2020» бағдарламаны жүзеге асыруға және «Ақ бұлақ» мемлекеттік бағдарламасын орындауға бөлінген бюджет қаражатының пайдаланылуына тексеру жүргізді [4].

«Жұмыспен қамтамасыз ету–2020» бағдарламасы бойынша ағымдағы жылы бірқатар мемлекеттік органдар қамтылды, оның ішінде – ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі, ҚР Білім және ғылым министрлігі (кадрлық әлеуетті оқыту және қайта даярлау), ҚР Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істер агенттігі, сондай-ақ жергілікті

жердегі орындаушы басқармалар, бақылаумен қамтылған сома 66,6 млрд теңге бақылау қорытындысы бойынша жалпы сомасы 8,3 млрд теңге.

Атап айтқанда, ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі бойынша жергілікті орындаушы басқармалар бөлген трансферттерді пайдалануды ескере отырып, бақылаумен 11,1 млрд бұзушылықтар сомасы 2,1 млрд теңге. Мәселен, Алматы және Астана қалаларының әкімдіктеріне ауылда кәсіпкерлік негіздерін оқытуға және кәсіпкерлікті кредиттеуге бөлінген қаражат 424,5 млн теңге. Осыған байланысты олардың тиімсіз пайдаланылуына жол берілген, бұл ретте жоғарыда аталған қалалардың әкімдіктері оларды бағдарламаның осы бағытына қатысудан алып тастауға бастамашылық жасаған.

Тұтастай алғанда, қаржылық бұзушылықтарға жол беру нысаналы трансферттерді пайдаланудың нақты және соңғы нәтижелеріне жеткізбеуге әкеп соғады. Мысалы, экономикалық әлеуеті төмен елді мекендерден қоныстандыру бойынша көрсеткіштерге қол жеткізілмеді, жоспар бойынша – 141, іс жүзінде тек Қызылорда облысынан қоныстандырылды – 1 отбасы (2 адам) немесе осы көрсеткіш бойынша жоспар 1%-ға орындалды [5].

ҚР Білім және ғылым министрлігі бойынша жергілікті орындаушы басқармалардың бақылауымен 17,9 млрд теңге, бұл ретте оларды пайдалану қорытындылары бойынша бұзушылықтар сомасы 1,7 млрд теңге. Сондай-ақ, бағдарламаға қатысушыларды оқытуға арналған қаражатты жоспарлау кезінде жіберілген кемшіліктер есебінен стипендиялар төлеуге 1,3 млрд теңге.

Бұдан басқа, жабдықтарды сатып алуға бөлінген қаражатты тиімсіз пайдалану, әлеуметтік келісімшарттардың талаптарын орындамаған, одан әрі өтеуге жататын қатысушыларды оқытуға бюджет қаражатын негізсіз жұмсау фактілері анықталды. Сонымен қатар, оқыту жүргізілетін қалаларда тұратын оқушылардың жол жүру және тұру ақысын төлеуге негізсіз шығыстар бюджетке өтелуге жатады.

ҚР Құрылыс және тұрғын үй – коммуналдық шаруашылық істері агенттігі бойынша бақылаумен қамту 37,6 млрд бұзушылықтар сомасы 4,5 млрд теңге, жыл басында пайдаланылмаған нысаналы трансферттердің қалдықтары және бюджеттік қаржының тиімсіз пайдаланылуы байқалды.

ҚР Индустрия және жаңа технологиялар министрлігінің Геология және жер қойнауларын қолдану комитетінде 2011–2020 жылдарға арналған «Ақ бұлақ» бағдарламасы бойынша орындауға бөлінген 331 млн мемлекеттен сатып алудың өткізілу рәсімін бұзу сомасы 127,1 млн теңге құрады. Іздестіру-барлау жұмыстарын орындамаудың салдарынан орталық басқармалар мен басқа да мекемелер (бағдарламаға қатысушылар) арасында тиісті өзара іс-қимылды ұйымдастыруға және іс-қимылды үйлестіруге қатысты жүйелі тәсіл сақталмаған. Бұл «Ақ бұлақ» мемлекет тарапынан ұйымдастырылған бағдарламаны орындауға, оның ішінде халықты сапалы ішетін сумен қамтамасыз етуде жердің астындағы суларды мейлінше толығымен қолдану, су кәріздерімен жабдықталу және суды бұрудың жүйесін жаңғырту, пайдаланушы кәсіпорындардың тиімді және оңтайлы функцияларында ықпал етті.

Осының салдарынан, 341 ауылдық елді мекенді жердің астындағы су қорларымен қамсыздандыру және 35 кен орнының барланған жердің астындағы су кен орындарының қорларын қайтадан бағалау негізінде жеткілікті деңгейде барлау жұмыстары жүргізілген жоқ, осыған байланысты «Ақ бұлақ» мемлекеттік бағдарламасын және ҚР Индустрия және жаңа технологиялар министрлігінің стратегиялық жоспарларын орындау нәтижелерінің көрсеткіштеріне қол жеткізілмеген.

Бюджеттік қаржыны қолданудың нәтижесі мен тиімділіктерін қамсыздандыру, олардың тиімсіз пайдаланылуына жол бермеу негізінде Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Ішкі мемлекеттік аудит комитетінің қызметі Іштегі мемлекеттің қаржыға бақылау жүргізудің тиімділігін одан әрі арттыру және басқа органдармен тығыз өзара іс-әрекет жасай отырып, оны жүргізу әдістерін жетілдіру жолымен бюджет мүдделерін қорғауға бағытталды.

Есепті кезеңде камералдық бақылау мемлекеттік сатып алу веб-порталы арқылы жалғасты.

Осы бақылау жүргізуде 220 мыңнан астам мемлекеттен сатып алудың рәсімі немесе 1 трлн 908 млрд теңге бюджет қаражатымен қамтылған. Жалпы сомасы 81 млрд теңге, бұзушылықтарға жол берілген жоқ.

123 млрд бюджеттік қаржыға 370 тексеру жұмыстары өткізілді. 14 млрд теңгеге қаржыны ұрлау фактілері анықталды. Оның 11 млрд теңге тауарларды жеткізу, қызметтерді ұсыну және жұмыстар жүргізу, бюджетке есеп бойынша өтеу және көрсету жолымен түзетілді. Аудит объектілерінің қызметін жетілдіруге және қызметтерінің тиімді бағыттарын ұлғайтуға 345 ұсыныстың 114-і орындалды.

Басты міндеттердің бірі – нақты белгіленген республика деңгейіндегі бюджет жоспарын Парламентке ендіру және оның қабылдануын қамтамасыз ету.

Екіншіден, нақты белгіленген бюджеттегі қарастырылған төлемдерді алушылардың уақытылы алуын қамтамасыз етуде бүкіл бюджеттік рәсімдерді жедел жүргізу.

Үшіншіден, бюджет кірістерінің толық орындалуын бақылауды және бюджеттік қаржының орындалуына онлайн-тексеруді жалғастыру.

2015 жылы әлемдік озық тәжірибе негізінде мемлекеттік аудиттің кешенді жүйесін құру негізінде «Мемлекеттік аудит және қаржылық бақылау туралы» ҚР Заңы қабылданды.

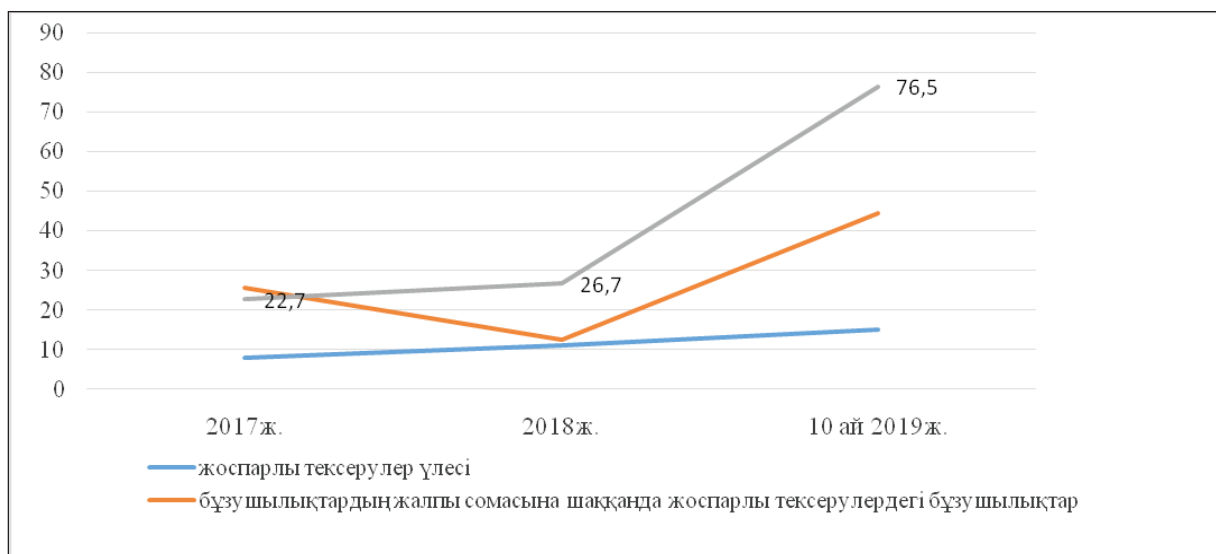
Заңға сәйкес сырттан бақылау жүргізетін мемлекеттік тексеру басқармалары (есеп комитеті, тексеру комиссиялары) халықтың өмір сүру жағдайларының серпінді өсуін және елдің ұлттық қауіпсіздігінің сапасын қамсыздандыру үшін Халықтық ресурстарды басқаруды талдайды. Ішкі аудит органдары (Іштегі мемлекет тексеру жүргізу жөніндегі өкілетті басқарма, ОМО және ЖАО іштегі тексеру функциялары) қаржылай және басқарушы ақпараттардың сенімді болуын және дұрыстығын, ұйымның ішкі үрдістерінің тиімді жүргізілуін, көрсетілген мемлекеттік функциялардың сапалық жағдайын, мемлекет активтері бойынша сақтауды қамтамасыз етуге бағытталған [6].

Шектеусіз тексерулерді болдырмау үшін мемлекеттік тексеру басқармалары арасында келісілген аудит объектілерінің тізбесі әзірленді. Барлық аудиторлық тексерулер тәуекелдерді басқару жүйесіне негізделген және бұзушылықтарды анықтауға ғана емес, олардың туындау себептерін анықтауға да бағытталған.

Жоспарлы тексерулердің саны аз болғанына қарамастан, олардың тиімділігі артты. 2019 жылдың 10 айында жоспарлы тексерулердің үлесіне анықталған бұзушылықтардың 44,4%-ы тиесілі (2017 жылы – 25,6%, 2018 жылы – 12,4%).

1-ші суретке сәйкес біз көріп отырған жұмыстың тиімділігі 2019 жыл 10 айы бойынша қорытындысында бюджет кірісіне өтелетін бұзушылықтардың сомасын – 10 141,9 млн АҚШ долл. немесе 76,5% (2018 жылы – 1 493,3 млн АҚШ долл. құрады немесе 26,7%-ға).

Аудиторлық рәсімдерді оңтайландыруды, тексерулердің қайталануына жол бермеуді, сонымен қатар мемлекеттік тексеріс қорытындысын қамтамасыз ететін бірыңғай дерекқор жұмыс істейді. Бірыңғай дерекқорға енгізу үшін 12 516 құжат жіберілді (оның ішінде Комитет бойынша 11 250 материал және іштегі тексеру функциясының 1266 материалы) [7].

Сурет 1 – Мемлекеттік тексеру жүргізетін басқармаларының тексерулері

Бұзушылықтарды уақтылы айқындау және болдырмау, сонымен қатар мемлекеттік тексеру объектілерінен әкімшілік жүктемені азайту үшін бақылау объектілеріне шықпауға және Қаржы министрлігінің ақпараттық жүйелерінің көмегімен деректерді талдауға, аудит объектілерінің басшыларын бұзушылықтарды уақтылы жою үшін әкімшілік жауаптылықтан босатуға мүмкіндік беретін жаңа «камералдық бақылау» институты (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шара) енгізілді.

Камералдық бақылау енгізілгеннен кейін 2017–2019 жылдары 80 мыңнан астам мемлекеттен сатып алудағы бұзушылықтар жойылды, ал 2013–2015 жылдары барлығы 1 мың ғана еді [8].

Төменде 2-ші кестеде камералдық бақылау нормалары көрсетілген.

Кесте 2 – Камералдық бақылау нормалары

Кезең	Рәсімдер қамтылды	Бұзушылықтар анықталды	Үлесі %
2017 жыл	496 484	31 278	6
2018 жыл	507 859	24 060	5
2019 жылдың он ай бойынша	1 338 249	25 047	2

Біз 2-ші кестеден Қазақстанның камералдық бақылау құрылымы бойынша және ұсынылған камералдық бақылау нормаларының арқасында 2019 жылдың 10 айы бойынша мемлекеттік сатып алудың жалпы көлеміндегі бұзушылықтар 2%-ға дейін төмендегенін көреміз (2017 жылы – 6%).

Қорытындылай келе, бюджет қаржысын қолданудың нәтижесі және тиімді болуын қамтамасыз ету, олардың тиімсіз пайдаланылуына жол бермеу мақсатында ҚР ҚМ Қаржылық бақылау комитетінің қызметі Іштегі мемлекеттің қаржыға бақылау жүргізудің тиімді жақтарын одан әрі арттыру және басқа органдармен өзара әрекет етумен оны жүргізу әдістерін жетілдіру жолымен бюджет мүдделерін қорғауға бағытталады.

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

- 1 Абленов Д.О. Қаржылық бақылау және басқарушылық аудит: оқу құралы. – Алматы: Экономика, 2014. – 544 б.
- 2 Молдашбаева Л.П. Қазақстандағы аудит (бақылау) ғылым және практика ретінде даму тарихы // Мемлекеттік аудит журналы. – 2017. – № 15. – 22–28 б.
- 3 Болотова Е. Мемлекеттік аудит және қаржылық бақылау туралы // Бюджеттік мекеме консультанты. Мерзімді журнал. – 2017. – № 2. – 4–8 б.
- 4 Садвокасова А. Жергілікті мемлекеттік басқару органдарының функциялары // Бюджеттік мекеме консультанты. Мерзімді журнал. – 2018. – № 4. – 2–9 б.
- 5 Айтбекқызы Ж. Внутренний аудит и внутренний контроль: сущность, цели и задачи // Бюджеттік мекеме консультанты. Мерзімді журнал. – 2018. – № 2. – 5–11 б.
- 6 Отчет Центра по исследованию финансовых нарушений Счетного комитета по контролю за исполнением республиканского бюджета «Система государственного финансового контроля Республики Казахстан». – Астана, 2019. – С. 327.
- 7 Қаржы министрі Ә.А. Смайыловтың «2019 жылдың 1 қарашасындағы мемлекеттік бюджеттің атқарылу қорытындылары» Үкімет отырысындағы мемлекеттік бюджеттің атқарылу туралы баяндамасы. – Астана: Үкімет үйі, 2019: www.esep.kz.
- 8 Садвокасова А. О государственном финансовом контроле // Бюджеттік мекеме консультанты. Мерзімді журнал. – 2018. – № 4. – 6–13 б.

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

- 1 Ablenov D.O. Қаржылық бақылау және басқарушылық аудит: оқу құралы. – Алматы: Экономика, 2014. – 544 б.
- 2 Moldashbaeva L.P. Қазақстандағы аудит (бақылау) ғылым және практика ретінде даму тарихы // Memlekettik audit zhurnaly. – 2017. – № 15. – 22–28 б.
- 3 Bolotova E. Memlekettik audit және қаржылық бақылау туралы // Byudzhettik mekeme konsul'tanty. Merzimdi zhurnal. – 2017. – № 2. – 4–8 б.
- 4 Sadvokasova A. Zhergilikti memlekettik басқару органдарының funksiyalary // Byudzhettik mekeme konsul'tanty. Merzimdi zhurnal. – 2018. – № 4. – 2–9 б.
- 5 Aitbekyzy Zh. Vnutrennii audit i vnutrennii kontrol': sushchnost', tseli i zadachi // Byudzhettik mekeme konsul'tanty. Merzimdi zhurnal. – 2018. – № 2. – 5–11 б.
- 6 Otchet Tsentra po issledovaniyu finansovykh narushenii Schetnogo komiteta po kontrolyu za ispolneniem respublikanskogo byudzheta «Sistema gosudarstvennogo finansovogo kontrolya Respubliki Kazakhstan». – Astana, 2019. – S. 327.
- 7 Қаржы министрі Ә.А. Смайлұлының «2019 жылдың 1 қарашасындағы мемлекеттік бюджеттің атқарылу қорытындылары» Үкімет отырысындағы мемлекеттік бюджеттің атқарылу туралы баяндамасы. – Astana: Үкімет үйі, 2019: www.esep.kz.
- 8 Sadvokasova A. O gosudarstvennom finansovom kontrole // Byudzhettik mekeme konsul'tanty. Merzimdi zhurnal. – 2018. – № 4. – 6–13 б.

К.К. МАМУТОВА,¹

к.э.н., доцент.

А.Б. АЙДАРОВА,¹

к.э.н., ассоциированный профессор
(доцент).

Г.Е. МАУЛЕНКУЛОВА,¹

к.э.н., доцент.

Южно-Казахстанский
университет им. М. Ауэзова¹

ЗНАЧИМОСТЬ И ОСОБЕННОСТИ СИСТЕМЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО ФИНАНСОВОГО КОНТРОЛЯ

Аннотация

Система финансового контроля государства – неотъемлемый атрибут государственной власти. Повышение ее эффективности будет способствовать укреплению финансового, бюджетного и налогового порядка. Формирование эффективной системы государственного финансового контроля путем решения сложных задач и выявления перспективных направлений развития – актуальная задача страны. Любое направление деятельности государства формируется на основе задач, которые необходимо реализовать в будущем для достижения целей. В обеспечении полного, а также своевременного исполнения бюджета Министерством финансов проводится работа по повышению качества планирования и исполнения бюджета, оптимизации и повышению эффективности процесса исполнения бюджета и казначейского обслуживания счетов государственных учреждений, государственных закупок, предупреждению финансовых нарушений при использовании бюджетных средств государства. Комитет внутреннего государственного аудита Министерства финансов Республики Казахстан наряду с ведомством, реализующим функции в сфере внутреннего финансового контроля в пределах компетенции Центрального исполнительного органа, занимается контролем за использованием бюджетных средств на республиканском и местном уровнях на основании законодательства Республики Казахстан. Кроме того, Комитет в своей деятельности уделяет особое внимание целевому и эффективному использованию бюджетных средств, выделяемых для реализации Послания Первого Президента. Подводя итоги, в целях обеспечения эффективности и результативности использования бюджетных средств, недопущения их неэффективного использования, деятельность Комитета финансового контроля МФ РК будет направлена на защиту интересов бюджета путем дальнейшего повышения эффективности внутреннего государственного финансового контроля и совершенствования методов его проведения во взаимодействии с другими органами.

Ключевые слова: финансы, финансовый контроль, планирование бюджета, казначейское обслуживание, бюджетные средства, результативность контроля.

K.K. MAMUTOVA,¹

c.e.s., associate professor.

A.B. AIDAROVA,¹

c.e.s., associate professor.

G.E. MAULENKULOVA,¹

c.e.s., associate professor.

M. Auezov South-Kazakhstan University¹

THE IMPORTANCE OF FEATURES OF THE STATE FINANCIAL CONTROL SYSTEM

Abstract

The system of financial control of the state is an integral attribute of state power. Improving its efficiency will help strengthen the financial, budgetary and tax order. Creating an effective system of state financial control by solving complex problems and identifying promising areas of development is an urgent task of the country. Any direction of state activity is formed on the basis of tasks that need to be implemented in the future to achieve the goals. In order to ensure full and timely budget execution, the Ministry of Finance is working to improve the quality of budget planning and execution, optimize and improve the efficiency of the budget execution process and treasury servicing accounts of state institutions, public procurement, as well as to prevent financial violations when using state budget funds. The internal state audit Committee of the Ministry of Finance of the Republic of Kazakhstan together with the Department that performs functions in the field of internal financial control within the competence of the Central Executive body , monitors the use of budget funds at the national and local levels on the basis of the legislation of the Republic of Kazakhstan. In addition, the Committee pays special attention to the targeted and effective use of budget funds allocated for the implementation of the address of the First President. Summarize, to ensure efficiency and avoiding inefficient in using funds, the activities of the financial control Committee of MF RK will be aimed at protecting the interests of the budget by further improving the efficiency of internal public financial control and the improvement of its conduct in collaboration with other bodies.

Key words: finance, financial control, budget planning, treasury services, budget funds, control efficiency.